

ÓBUDAI EGYETEM

ME–12 DOKTORI KÉPZÉS, HABILITÁCIÓS ELJÁRÁS MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI TERV

(Minőségirányítási eljárás)

4. sz. verzió

A kiadás dátuma: 2015. március 2.

(Érvényes visszavonásig)

FOLYAMATGAZDA:

Prof. Dr. Vajda István

*Egyetemi Doktori és Habilitációs
Tanács elnöke*

A Minőségirányítási Tanács 2017. május 22-ei ülése alapján

JÓVÁHAGYTA:

Szigeti Ádám

kancellár

A kinyomtatott példány csak tájékoztató jellegű!

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI ELJÁRÁS
ME-12 DOKTORI KÉPZÉS, HABILITÁCIÓS ELJÁRÁS
MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI TERV

Oldalszám:

1/6

TARTALOMJEGYZÉK

1. ELJÁRÁS CÉLJA.....	2
2. AZ ELJÁRÁS LEÍRÁSA	2
2.1. A minősegbiztosítás alapelvei.....	2
2.2. A habilitációs eljárás	3
2.3. Doktori témák meghirdetése	3
2.4. Felvétel a doktori képzésre	4
2.5. Doktori képzés tantárgyai.....	4
2.6. Hallgatói előrehaladás monitoringja	5
2.7. Doktori (PhD) fokozat.....	5
2.8. A doktori (PhD) fokozatszerzése	5
2.9. A doktori képzésben résztvevők elégedettségének értékelése, a folyamatok fejlesztése.....	6

1. ELJÁRÁS CÉLJA

Az ÓE Doktori és Habilitációs Szabályzata (DHSZ) rögzíti a doktori képzés és fokozatszerzés (PhD doktori, habilitált doktori fokozat) minőségbiztosításának alapjait és a minőségbiztosítási terv megvalósításával garantálható értékeket. Ezekből kiindulva a jelen eljárás olyan alapelveket és módszereket tartalmaz, amelyek – a nemzeti felsőoktatási törvény és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság megszabta követelményrendszerrel összhangban – kellő garanciát jelentenek arra, hogy a doktoranduszok, doktorjelöltek és habilitált doktorok teljesítménye elérje az akkreditált tudományág vezető nemzetközi műhelyeiben fokozatot szerzők színvonalát.

Az eljárás a doktori képzés és a fokozatszerzés hét kiemelt fázisának szabályozásán keresztül kívánja elérni, hogy a Doktori Iskola egészének minőség stabil és magas szintű legyen. E kiemelt fázisok:

- a doktori témák meghirdetése,
- a felvétel a doktori képzésre,
- a doktori képzés tantárgyai,
- a hallgatói előrehaladás monitoringja,
- a PhD fokozatszerzés követelményei,
- a PhD fokozatszerzési eljárás
- a doktori képzésben résztvevők elégedettségének értékelése, a folyamatok fejlesztése.

2. AZ ELJÁRÁS LEÍRÁSA

2.1. A minőségbiztosítás alapelvei

A minőségirányítási rendszer működtetése során az alábbi elvek érvényesítése a PhD képzés színvonalát alapvetően meghatározó tevékenységekben elengedhetetlen. Az eljárás egyes pontjaival az alábbi minőségbiztosítási elvek kiemelt érvényesülését kívánja elérni:

1. *Szakmai kontroll.* A doktori képzés és fokozatszerzés teljes folyamatán keresztül érvényesíteni kell a nemzetközi és hazai szakmai-tudományos közvélemény kontrollját.
2. *A tudományetikai követelmények figyelembevétele.* A minőségirányítási rendszer kialakítása és működtetése során érvényesíteni kell a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai Bizottságának állásfoglalásait.
3. *Benchmarking.* A minőségirányítás egésze során folyamatosan figyelemmel kell kísérni a hasonló profilú vezető külföldi és hazai műhelyekben folyó doktori képzést, az ott tanuló doktoranduszok tudományos teljesítményét.
4. *Nyilvánosság.* A minőségirányítási rendszer főbb fázisai a szakmai és tudományos közvélemény számára és széles körűen nyilvánosak legyenek.

5. *Visszacsatolás.* A doktori képzésben részt vevő oktatók, témavezetők és a Doktori Iskolák különböző tanácsainak tagjai folyamatos visszajelzést kapnak tevékenységük színvonaláról, és legyen lehetőségük a tapasztalataik visszacsatolására.
6. *Minőségközpontúság.* A minőségirányítási rendszer kialakításával és működtetésével el kívánjuk érni, hogy mind hallgatóink, mind oktatóink igény szintje folyamatosan növekedjék önmagukkal és környezetükkel szemben, ugyanakkor váljon értékrendjük integráns részévé a tudománnyal szembeni alázat, gondolkodásuk egyik alappillére a kezdeményezőkézség és a kreativitás.
7. *A szellemi tulajdon védelme.* A minőségirányítási rendszer fejlesztésének is hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az egyetemi doktori képzés a jövőben is álljon teljes összhangban az Európai Uniónak és a Magyar Köztársaságnak a szellemi tulajdon védelmére irányuló törekvéseivel.
8. *Az egyéni felelősség érvényesítése.* Tudományos iskolák kialakítása és működtetése egyfelől csapatmunkában, másfelől minden közreműködő egyéni felelősségében érvényesül. Ez csak akkor lehet sikeres, ha egyértelműen tisztázott, kinek mi a feladata és felelősségi köre a képzés és kutatás folyamatában. Fokozatszerzési folyamatban az egyéni teljesítmény és felelősség alapvető követelmény.
9. *A folyamatok dokumentálása.* A doktori képzéssel, valamint a doktori és habilitációs eljárással kapcsolatos valamennyi döntési pontról készüljön dokumentáció. A dokumentálás releváns követelményeit és dokumentum mintáit a DHSz tartalmazza és előírja. A dokumentáció ellenőrzése a minőségirányítási rendszer alapvető feladata. A doktori képzés egészén belül fontos célkitűzés, hogy a képzésben érintett oktatók adminisztratív terhelése ne növekedjék a minőségirányítási rendszer kialakítása és működtetése folyamán.

2.2. A habilitációs eljárás

Habilitációs eljárás azokon a tudományterületeken indítható, amelyeken az Egyetemnek akkreditált doktori iskolája van. Habilitációs eljárás a DHSZ-ben megállapított feltételek fennállása esetén egyéni kérelemre, a tudományterületileg illetékes Doktori Iskolán keresztül indítható. A döntés a tudományterületi doktori és habilitációs tanács (TDHT) jogköre. Az eljárás adminisztrációját az illetékes Doktori Iskola végzi. Az eljárásban a Doktori Iskola illetve a TDHT minősbiztosítási feladatai az illetékesség és formai megfelelés megállapítására, ill. az eljárás adminisztrációjának lebonyolítására és formai szabályosságának biztosítására terjednek ki. Az eljárás tartalmi minősbiztosítása az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács törvényben, illetve kormányrendeletben előírt és szabályozott feladata.

2.3. Doktori témák meghirdetése

A **Doktori Iskola Tanácsa** (DIT) minden oktatási szemeszter előtt felülvizsgálja a meghirdetendő doktori témákat és értékeli a beérkezett új *témajavaslatok* és témavezetők megfelelőségét. Ezek alapján a **DIT** javaslatot tesz az Egyetemi Doktori és

Habilitációs Tanácsnak (EDHT) a témavezetők személyéről és a meghirdetett témákról, illetve ezek szükség szerinti megváltoztatásáról. A témavezetőkkel kapcsolatos követelményeket a DHSz tartalmazza. Törekedni kell arra, hogy doktori fokozatuk megszerzésétől számítva legalább két év szakmai-tudományos aktivitással rendelkezzenek, illetve egy témavezető egyidejűleg legfeljebb 6 állami ösztöndíjas doktorandusz munkáját irányíthatja. Külső témavezető esetén a téma meghirdetéséhez az DIT elfogadó nyilatkozata, valamint az ÓE-en dolgozó belső témavezető kijelölése is szükséges.

A témavezetőkkel szemben kiemelt elvárás az aktív kutatói tevékenység: a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói haladják meg a Doktori Iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.

A DIT által jóváhagyott, meghirdetésre kerülő doktori témákról és témavezetőkről, valamint a felvételi követelményekről és a Doktori Iskolába felvettek névsoráról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a Doktori Iskola honlapján.

2.4. Felvétel a doktori képzésre

A Doktori Iskola minden oktatási szemeszter előtt, esetenként meghatározott időpontban kibocsátja a felvételi pályázati felhívást, amely tartalmazza a témakiírásokat, valamint a doktori képzésbe történő felvétel formai és tartalmi követelményeit. A felvételeket teljesítő jelentkezők felvételi meghallgatásának célja a kutató munkára való felkészültség szabályzatoknak megfelelő pontozásos értékelése és rangsorolt felvételi javaslat tétele. A felvételi a DIT által kijelölt **Felvételi Bizottság** előtt zajlik. A felvételi beszélgetésen való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása a témavezető, valamint a fogadó egység részéről (intézet, illetve külső intézmény).

A felvételi folyamat a Doktori Iskola számos személye és testülete által ellenőrzött: a Felvételi Bizottság jelentése alapján a **DIT** javaslatot tesz az Egyetemi Doktori és Habilitációs Bizottság (EDHT) elnökének. A felvételi döntést az EDHT elnöke hozza meg, és erről határozatot ad ki.

2.5. Doktori képzés tantárgyai

A tárgyak képzésbe történő elfogadásáról, illetve a kínálat felújításáról a **DIT** – minden félév előtt – dönt, a tematikát pedig évenként felülvizsgálja.

A Doktori Iskola oktatói alkalmasságát a DHSz előírásai szerint a **DIT** folyamatosan kontrollálja. A Doktori Iskola oktatói csak azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók lehetnek, akiket – a DIT javaslatára – az EDHT, illetve átruházott jogkörben a TDHT adott időszakra alkalmasnak tart a Doktori Iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására. Az oktatókról és tudományos teljesítményükről s a doktori iskolán belül végzett feladatiról a Doktori Iskola nyilvántartást vezet.

A Doktori Iskola aktuális képzési tervéről, illetve tantárgyairól és oktatóiról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a Doktori Iskola honlapján.

2.6. Hallgatói előrehaladás monitoringja

A hallgatók tanulmányi teljesítményét és előrehaladását félévenként a **DIT** értékeli a doktorandusz munkabeszámolók alapján. A szemeszterenként benyújtandó munkabeszámoló a Doktori Iskola honlapjáról letölthető nyomtatvány szerint tartalmazza a hallgató tanulmányi és kutatási eredményeinek összesített mutatóit (beleértve a PhD témakörében készült publikációkat, konferencia és szemináriumi előadásokat).

A **DIT** különös figyelemmel kíséri a hallgatók tudományos teljesítményeinek azon elemeit, amelyek majd a fokozatszerzési eljárás megindításához lesznek szükségesek.

A DIT értékelése alapján a tanulmányaikban vagy kutatómunkájukban nem megfelelően haladó államilag támogatott hallgatókat az EDHT elnöke átsorolhatja a költségterítéses képzésbe.

2.7. Doktori (PhD) fokozat

A doktori fokozat illetve a habilitált doktor cím általános követelményeit az ÓE DHSZ részletesen szabályozza.

A fokozat megszerzéséhez – az ÓE DHSZ 19. § szerint – a szakterület sajátosságait is figyelembe vevő, részletes doktori követelményrendszernek is eleget kell tenni. Ezek a Doktori Iskola honlapján keresztül nyilvánosságra kerülnek.

Az EDHT az által kidolgozott követelményrendszer kiemelt részeként megjelenő publikációs teljesítményekre – a DI honlapján nyilvánosságra hozott – általános minimumkövetelményeket határoz meg.

A szigorlatok színvonalának folyamatos felügyelete mellett, az **EDHT, illetve átruházott jogkörben a TDHT** a szigorlati tárgyakat a témától függően jelöli ki a DHSZ szerint. A Szigorlati Bizottságokat az **EDHT, illetve átruházott jogkörben a TDHT** jelöli ki.

2.8. A doktori (PhD) fokozatszerzési

A doktori (PhD) fokozatszerzési illetve a habilitációs eljárás szabályait részletesen ismerteti az ÓE DHSZ 18. § - 30. §.

A doktori értekezést benyújtás előtt munkahelyi vitára kell bocsátani. A vitában a dolgozatot két – tudományos fokozattal rendelkező – elő-opponens értékeli, akik közül az egyik lehetőség szerint külsős. A vita lefolyását és különösen az értekezés módosításával kapcsolatos véleményeket, megállapításokat jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A jegyzőkönyv melléklete az elő-opponensi vélemény. Az értekezés jelentős átdolgozása esetén esetlegesen felmerülhet, hogy a munkahelyi vitát célszerű ismét le folytatni.

Az értekezés benyújtása után az **EDHT, illetve átruházott jogkörben a TDHT** által kijelölt Bíráló Bizottság tagjai nyomtatott és elektronikus formában is megkapják a teljes eljárási anyagot. Az opponensek személye a bírálatok elkészültéig nem nyilvános. A Bíráló Bizottság tagjai az opponensi véleményeket mindkét bírálat beérkezése

után, a jelölt erre adott válaszait pedig legkésőbb a védés előtt egy héttel elektronikus formában kapják meg. A nyilvános vita meghirdetésekor az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a Doktori Iskola honlapján.

2.9. A doktori képzésben résztvevők elégedettségének értékelése, a folyamatok fejlesztése

Az **EDHT** folyamatosan figyelemmel kíséri, és évenként kiértékeli a Doktori Iskolák működését. Ehhez a doktori iskolában folyó munka eredményességét és hatékonyságát értékelő mutatókat alkalmaz, mely mutatók részét képezik az ÓE minőségirányítási rendszerének.

A mutatók egy részét az oktatási folyamat és a publikációs értékelések adatai adják. A folyamattal kapcsolatos hallgatói és oktatói elégedettséget kérdőíves formában évenként kell felmérni. A Doktori Iskola működésfejlesztését az intézményi önértékelés is támogatja. Ebben a Doktori Iskola adottságait és eredményeit az egyetem önálló funkciójaként értékeli, képet alkot a működés jellemzőiről, valamint a szükséges kérdésekben fejlesztési területeket jelöl ki (észrevételi lap, Ld. ME-10 Mérés, elemzés és tökéletesítés). A minőségirányítási rendszer a hallgatók és az oktatók részére észrevételi fórumot biztosít. A rendszer működését érintő észrevételek ügyében az ÓE **minőségirányítási osztályvezető** jár el az észrevételt tevő személyének titokban tartása mellett.

A mutatók kiértékelését, a kérdőíves felméréseket, az **EDHT** számára történő előterjesztést, valamint a minőségfejlesztésre tett előkészítést az ÓE **minőségirányítási osztályvezető** végzi.

Az **EDHT** a jelentést megtárgyalja, és a szükséges fejlesztésekre erőforrást és felelősöket jelöl ki. A fejlesztésekről időszakosan, de legkésőbb a következő éves minőségértékelésnél jelentést kér, melyet értékeli, és szükség szerint intézkedik, melyről az intézményvezetésnek évenként beszámol (ME-01 Vezetőség felelőssége).